

Η Σύμβαση και το Αποδεικτικό Διαθεσιμότητας Ισχύος στην απελευθερωμένη αγορά ηλεκτρικής ενέργειας

Θεόδωρος Κ. Πανάγος,
Δικηγόρος,

Αντιπρόεδρος Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.)

1. Εισαγωγή - γενικά

Η απελευθέρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στην αρχή της δεκαετίας του 2000¹, έφερε στο προσκήνιο το ζήτημα και τον προβληματισμό για το πρότυπο που θα χρησιμοποιηθεί με σκοπό τη βέλτιστη δυνατή επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, στις αγορές που η παραγωγή, η μεταφορά και η εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας διενεργείται, κατά το μεγαλύτερο ποσοστό, από μια, κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση². Ως επιδιωκόμενος σκοπός προσδιορίζεται το άνοιγμα της αγοράς και η δημιουργία ανταγωνισμού για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας στις επενδύσεις και τη λειτουργία του ηλεκτρικού συστήματος, προς όφελος των καταναλωτών. Ο σκοπός αυτός είναι ισχυρή απαίτηση και της κοινοτικής νομοθεσίας.

Το κύριο μέσο για την επίτευξη των ανωτέρω σκοπών είναι ο διαχωρισμός των εν δυνάμει ανταγωνιστικών τομέων, ήτοι της παραγωγής και εμπορίας, από το φυσικό μονοπωλιακό τμήμα, το οποίο αποτελείται από το σύστημα μεταφοράς και το δίκτυο διανομής. Για να διασφαλιστεί η ανάπτυξη του ανταγωνισμού του συστήματος μεταφοράς και του δικτύου διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας, η απρόσκοπτη επάρκεια στον εφοδιασμό της αγοράς και η διατήρηση του απαιτούμενου επιπέδου ποιότητας της προσφερόμενης στους καταναλωτές ενέργειας, είναι αναγκαία η θέσπιση και εφαρμογή ρυθμιστικών κανόνων για την ακώλυτη και με ίσους όρους πρόσβαση τρίτων στο σύστημα και τα δίκτυα και η παροχή της (της ενέργειας) με το, κατά το δυνατόν, οικονομικότερο τίμημα.

Η ενέργεια δεν μπορεί να ταυτισθεί με ένα αιμό α-

γαθό³. Θα πρέπει, λαμβάνοντας υπόψη μια μακροπρόθεσμη πολιτική, να παραχθεί, διανεμηθεί και χρησιμοποιηθεί με, κατά το δυνατόν, ορθολογικά κριτήρια⁴. Ο χαρακτηρισμός της, ως κοινωνικού αγαθού, επιβάλλει την υιοθέτηση προτύπου για τη προσφορά της, που να ανταποκρίνεται στις ανωτέρω επιδιώξεις και απαιτήσεις.

Η διεθνής εμπειρία κατέδειξε ότι ένα από τα πρότυπα που ανταποκρίνεται περισσότερο στην ιδιάζουσα φύση των πρόσφατα απελευθερωμένων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας⁵, είναι αυτό της δημιουργίας χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας⁶,

37

1. Ως γνωστόν, η απελευθέρωση αυτή έλαβε χώρα, κατ' αρχάς, με την οδηγία 96/92/ΕΟΚ και στη συνέχεια με την οδηγία 2003/54/ΕΚ, η οποία κατάργησε την πρώτη από 1-7-2004. Η σχετική κοινοτική νομοθεσία μεταφέρθηκε στην εσωτερική μας έννομη τάξη με τους ν. 2773/1999 και 3426/2005.

2. Είναι η επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων, των οποίων οι μεταξύ τους σχέσεις καθορίζονται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 του Κανονισμού 4064/1989 του Συμβουλίου και οι οποίες ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας (άρθρο 2 του ν. 2773/1999).

3. Για την φύση της ηλεκτρικής ενέργειας ως πράγματος υπό την έννοια του αύλου αγαθού, βλ., μεταξύ άλλων, και *Giovanni Gentile-Paolo Gonnelli, Diritto dell' Energia*, 1994, σελ. 41 επ.

4. *Μιχ.-Θεοδ. Μαρίνος*, Το νομικό πλαίσιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, *ΕλλΔικ*, τ. 42, 2000, σελ. 301.

5. Κατ' άλλη ορολογία «απορρυθμισμένων», ήτοι αυτών που βρέσκονται στην διαδικασία μετάβασης της αγοράς ενός προϊόντος ή μιας υπηρεσίας από την κρατική ρύθμιση της ποιότητας και της τιμής τους, στην ελεύθερη αγορά. Σχετικά, βλ. *Μανώλη Βελεγράκη*, «Η απορύθμιση των κρατικών μονοπωλίων και η ηλεκτρική ενέργεια», *ΝοΒ* 53, 2005, σελ. 1498.

6. Ιδίως όταν η αφετηρία είναι μία και μοναδική, κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που λειτουργεί μονοπωλιακά.

στην οποία προσφέρουν όλοι οι παραγωγοί και εισαγωγείς και από την οποία προμηθεύονται όλοι οι καταναλωτές και εξαγωγείς. Δηλαδή, μιας αγοράς η οποία εκκαθαρίζει σε πραγματικό χρόνο τη συλλογική προσφορά όσων εγχέουν ενέργεια στο σύστημα μεταφοράς και το δίκτυο διανομής και τη συλλογική ζήτηση όσων απορροφούν ενέργεια από αυτά. Λόγω της εγγενούς δυσκολίας στην αποθήκευση της ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και την απαίτηση να ικανοποιείται η χρονικά κυμαινόμενη ζήτηση σε πραγματικό χρόνο, είναι απαραίτητη η ύπαρξη εφεδρειών με αποτέλεσμα η εν δυνάμει προσφορά να υπερβαίνει τη ζήτηση, κατά το πλείστον του χρόνου. Η εκκαθάριση της αγοράς επιτυγχάνεται με την εξισορρόπηση της ζήτησης φορτίου και της προσφερόμενης ενέργειας από τις μονάδες παραγωγής που είναι διατεθειμένες να εγχέουν ενέργεια με το χαμηλότερο κόστος. Με τον τρόπο αυτό, η τιμή εκκαθάρισης της χονδρεμπορικής αγοράς κυμαίνεται και αυτή δε πραγματικό χρόνο, σχετίζεται θετικά με τη διακύμανση της ζήτησης και κατά τη διάρκεια σπάνιων περιστατικών, ήτοι όταν π.χ. οι βλάβες μονάδων παραγωγής συμπίπτουν με υψηλή ζήτηση, μπορεί οι προσφέροντες να εκμεταλλευτούν την πρόσκαιρη μονοπωλιακή τους θέση και να διαμορφώσουν υπερβολικά υψηλές τιμές εκκαθάρισης της αγοράς.

Οι υπερβολικές χρονικές διακυμάνσεις των τιμών εκκαθάρισης⁷ κατά τη διάρκεια των ως άνω σπάνιων περιστατικών, μπορεί, αν αφεθούν ανεξέλεγκτες, να δημιουργήσουν μη παραδεκτή αβεβαιότητα για τα αναμενόμενα έσοδα των παραγωγών και τις δαπάνες των εκπροσώπων φορτίου. Η αβεβαιότητα αυτή αντιμετωπίζεται, στις ώριμες ανταγωνιστικές αγορές (π.χ. στο Ηνωμένο Βασίλειο), με την προσφορά κατάλληλων χρηματοοικονομικών παραγώγων προϊόντων τα οποία προσφέρουν στους συμμετέχοντες στην αγορά ενέργειας, την επιζητούμενη ασφάλεια και τα οποία τιμολογούνται ως παράγωγα της αγοράς ενέργειας.

Στις μη ώριμες αγορές, ήτοι στις αγορές με βραχυχρόνιο παρελθόν λειτουργίας και χαμηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας, όπως η Ελληνική, η αβεβαιότητα από τις σπάνιες, αλλά εν δυνάμει μεγάλου εύρους, διακυμάνσεις των τιμών εκκαθάρισης, είναι εξαιρετικά υψηλή και η στατιστική της συμπεριφορά είναι αδύνατο να αξιολογηθεί. Αποτέλεσμα τούτου είναι

ότι παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα δεν είναι δυνατόν να τιμολογηθούν εύλογα και να προσφερθούν στην αγορά. Στις περιπτώσεις αυτές η αβεβαιότητα αντιμετωπίζεται με τη διοικητική επιβολή μέγιστης επιτρεπόμενης τιμής (MET)⁸. Η MET επιβάλλεται από τη Ρυθμιστική Αρχή. Η MET, ιδιαίτερα αν βρίσκεται στα χαμηλά επίπεδα της ελληνικής⁹, παρεμποδίζει την ανάκτηση του κόστους επένδυσης των μονάδων παραγωγής που συμμετέχουν στην αγορά και στρεβλώνει το κίνητρο των εκπροσώπων φορτίου¹⁰ να προσπαθήσουν να μειώσουν το φορτίο στις ώρες υψηλού κόστους προσφοράς, είτε μεταφέροντας μέρος του σε ώρες χαμηλού κόστους είτε επιδιώκοντας εξοικονόμηση.

2. Η αγορά ισχύος

Οι ανωτέρω αδυναμίες αντιμετωπίζονται, σε πολλές αγορές, με τη δημιουργία μακροχρόνιας αγοράς ισχύος, στην οποία οι μονάδες παραγωγής, προσφέρουν ισχύ¹¹. Παράλληλα, στους εκπροσώπους φορτίου επιβάλλεται υποχρέωση ισχύος, δηλαδή η υποχρέωση να προμηθευτούν, από μονάδες παραγωγής, Αποδεικτικά Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΑΔΙ), έναντι σχετικού ανταλλάγματος. Το μέγεθος της υποχρέωσης ισχύος των εκπροσώπων φορτίου ορίζεται στην Ελλάδα από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΣΜΗΕ)¹², ανάλογα με το μέσο μετρούμενο φορτίο κατά τις ώρες στενότητας του συστήματος¹³. Τα ΑΔΙ που έχει δικαίωμα να προσφέρει στην αγορά ισχύος η κάθε μονάδα παραγω-

7. Ωριαίες στην Ελληνική Χονδρεμπορική Αγορά.

8. Στην Ελλάδα, η MET έχει οριστεί, προς το παρόν, στα 150 Ευρώ ανά μεγαβάτ και ώρα, σύμφωνα με την Υ.Α. Δ5/ΗΛ/Β/Φ1/1574/27-1-2006, μετά από γνώμη της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.), με αριθμό Ο-12472/21-12-2005.

9. Ενδεικτικά, στην Ιταλία η MET καθορίστηκε σε 500 ευρώ.

10. Είναι οι προμηθευτές, οι αυτοπρομηθευόμενοι πελάτες και οι παραγωγοί (άρθρο 16 του ΚΔΣ&ΣΗΕ).

11. Σύμφωνα με το άρθρο 214 του Κώδικα Διαχείρισης Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΚΔΣ&ΣΗΕ), ο Μηχανισμός Διασφάλισης Επαρκούς Ισχύος αποσκοπεί στη διασφάλιση μακροχρόνιας διαθεσιμότητας επαρκούς ισχύος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

12. Ο οποίος λειτουργεί, εκμεταλλεύεται, διασφαλίζει και μεριμνά για την ανάπτυξη του Συστήματος Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

13. Άρθρο 223 ΚΔΣ&ΣΗΕ. Ο χρόνος αυτός καθορίζεται με σαφήνεια από τον ΔΕΣΜΗΕ και αντιστοιχεί σε 300 έως 500 ώρες ανά έτος.

γής, ορίζονται, επίσης, από τον ΔΕΣΜΗΕ σε μονάδες του ενός (1) μεγαβάτ (MW) και σε αριθμό ανάλογο με την εγκατεστημένη ισχύ της μονάδας, προσαρμοσμένης με σαφείς κανόνες, ώστε να αντιπροσωπεύει την πραγματική διαθεσιμότητα που επέδειξε η μονάδα κατά τα προηγούμενα τρία έτη, ενώ για νέες μονάδες λαμβάνεται υπόψη η διοικητικά ορισμένη από την Ρυθμιστική Αρχή, τυπική εικονική συμπεριφορά. Ο Διαχειριστής του Συστήματος ελέγχει αν οι εκπρόσωποι φορτίου παρέχουν τις εγγυήσεις που αναλογούν στην, κατά τις ώρες στενότητας του συστήματος, υποχρέωση επάρκειας ισχύος που φέρουν για κάθε περίοδο κατανομής¹⁴. Η υποχρέωση αυτή εκτιμάται εκ των προτέρων αλλά εκκαθαρίζεται απολογιστικά, με βάση την παρατηρηθείσα συμπεριφορά ζήτησης, κατά τις ώρες στενότητας του συστήματος.

Το πρότυπο της αγοράς ισχύος, παρά το γεγονός ότι έχει προκαλέσει έντονη αμφισβήτηση, ως θεωρούμενο παρεκτροπή από την «ορθόδοξη» οικονομική θεωρία και σχετικό προβληματισμό, παρέχει ένα λειτουργικό συμβιβασμό που επιτρέπει στους προμηθευτές να ανακτήσουν το κεφαλαιουχικό τους κόστος, και να παράσχουν την υπηρεσία τους, όταν αυτή είναι αναγκαία για το σύστημα¹⁵. Παράλληλα, η ΜΕΤ εξαλείφει τον υπερβολικό κίνδυνο για τα φορτία και η υποχρέωση ισχύος κατ' αναλογία των εκπροσωπούμενων φορτίων στις ώρες στενότητας του συστήματος, κατευθύνει τους προμηθευτές στην αποτελεσματική διαχείριση της ζήτησης. Με άλλα λόγια, η συνέργια των αγορών ενέργειας και ισχύος παρέχει τα κατάλληλα οικονομικά κίνητρα για τη βέλτιστη επενδυτική και λειτουργική συμπεριφορά παραγωγών και καταναλωτών, επ' ωφελεία της εθνικής οικονομίας, ελαχιστοποιώντας το λειτουργικό κόστος του συστήματος και εξασφαλίζοντας την επιζήτουμένη επάρκεια του εφοδιασμού.

Η αγορά ισχύος απαιτεί την υποχρέωση για διαθέσιμη ισχύ, ήτοι την ανάληψη της υποχρέωσης ότι το υποκείμενο, που έχει αναλάβει την υποχρέωση αυτή και έχει τη σχετική δυνατότητα, πρέπει να έχει στη διάθεσή του επαρκή «εγκατεστημένη» ή «αποδιδόμενη» ισχύ, προκειμένου να ανταποκριθεί στο ύψιστο φορτίο ζήτησης των πελατών, πλέον ενός ορίου εφεδρείας¹⁶. Η εφαρμογή ενός προτύπου υποχρέωσης ισχύος αποτελεί το προκαταρκτικό στάδιο της οργάνωσης μιας ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας.

3. Ο ρόλος των συμβάσεων στην αγορά ισχύος

Ανάλογα με την ιστορική παράδοση της αγοράς, οι υποχρεώσεις ισχύος αναλαμβάνονται άλλοτε με την σύναψη συμβάσεων, άλλοτε με άτυπο τρόπο. Στις περισσότερες, όμως, αγορές οι πελάτες ανησυχούν για τις πιθανές διακυμάνσεις του σχετικού κόστους¹⁷. Η ανησυχία αυτή είναι λογικό να απαιτεί την ύπαρξη μεθόδων εξασφάλισής τους. Η πλέον παραδοσιακή και αναγνωρισμένη μέθοδος είναι η σύναψη συμβάσεων με προμηθευτές ή ομάδες προμηθευτών, για μελλοντικές ζητήσεις.

Η σύμβαση, στην προκειμένη περίπτωση, αποτελεί την εγγύηση για τη μείωση του κινδύνου που μπορεί να επέλθει από τη συγκεκριμένη συναλλαγή. Παρότι, όμως, από τελεολογικής πλευράς, σκοπός της σύμβασης είναι η οικονομική ασφάλιση του οικονομικού κινδύνου, αυτό δεν συνεπάγεται και την εγγύηση για τη φυσική παράδοση της ενέργειας. Σε κάθε περίπτωση, πάντως, η αξιοπιστία του συστήματος δεν εξαρτάται από την ύπαρξη σύμβασης, αλλά από την ισορροπία ζήτησης και προσφοράς.

4. Η νομική φύση και το περιεχόμενο των συμβάσεων

Οι συμβάσεις που συνάπτονται γενικά στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας διακρίνονται σε δύο κατηγορίες¹⁸. Η πρώτη κατηγορία αφορά τις συμβάσεις προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Στην περίπτωση

14. Άρθρο 224 του ΚΔΣ&ΣΗΕ. Οι εκπρόσωποι φορτίου που δεν προσκομίζουν επαρκείς εγγυήσεις για την εκπλήρωση της υποχρέωσης επάρκειάς τους καλούνται να καταβάλουν πρόστιμο που ισούται προς 35.000 ευρώ ανά MW (Απόφαση Ρ.Α.Ε. 218/2006. ΦΕΚ Β' 1620).

15. Peter Cramton and Steven Stoft, A capacity Market that Makes Sense. 22-3-2005. Στην Ελληνική αγορά ενέργειας μέρος του κεφαλαιουχικού κόστους των μονάδων καλύπτεται, κατά το μεταβατικό στάδιο και ειδικότερα κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-2006 έως 31-12-2007, μέσω του Μοναδιαίου Τιμήματος Πληρωμής Ισχύος, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 333 του ΚΔΣ&ΣΗΕ. Το Τιμήμα αυτό έχει καθορισθεί σε 35.000 ευρώ ανά MW καθαρής και διαθέσιμης ισχύος ανά έτος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Υ.Α. Δ5/ΗΛ/Β/Φ1/1574/27-1-2006 και σχετική γνώμη της Ρ.Α.Ε. (βλ. Ολομέλεια Ρ.Α.Ε. της 20-12-2005, και γνώμη της Αρχής Ο-12472/21-12-2005).

16. Βλ. σχετικά μελέτη National Economic Research Associates (NERA), για το βρετανικό Department of Trade and Industry, 2002.

17. NERA, op.cit.

18. Βλ. και Μιχ.-Θεοδ. Μαρίνου, op.cit.

αυτή, η ενέργεια λαμβάνεται ως πράγμα και αποτελεί αντικείμενο της συναλλαγής. Πρόκειται, κατά βάση, για συμβάσεις ιδιωτικού (ενοχικού) δικαίου με αντικείμενο την αγορά και την πώληση ηλεκτρικής ενέργειας. Οι συμβάσεις αυτές περιέχουν τα χαρακτηριστικά της ηλεκτρικής ενέργειας, το σημείο παράδοσης αυτής, τις υποχρεώσεις του πωλητού και του αγοραστή, το συμφωνηθέν τίμημα και τη μέθοδο καταβολής του, τις υποχρεώσεις στην περίπτωση διακοπής, καθώς και λοιπές συμβατικές ρυθμίσεις που αφορούν στην ανωτέρα βία, την εκχώρηση της σύμβασης¹⁹, τον περιορισμό της ευθύνης, το εφαρμοστέο δίκαιο και τον τρόπο διαχείρισης των αναφερόμενων αμφισβητήσεων.

Η δεύτερη κατηγορία αφορά τις συμβάσεις που έχουν καθαρά οικονομική λειτουργία και επιδιώκουν τη διασφάλιση από τη διακύμανση της τιμής κτήσης της ηλεκτρικής ενέργειας, προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος της συναλλαγής, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα²⁰. Τέτοιες είναι οι Συμβάσεις Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΣΔΙ). Οι ΣΔΙ αποτελούν απαραίτητο μέσο λειτουργίας της αγοράς ισχύος. Συνάπτονται μεταξύ του παραγωγού και του εκπροσώπου φορτίου ή του επιλέγοντα πελάτη.

5. Περιεχόμενο και Τύπος της Σύμβασης Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΣΔΙ)

Με τη ΣΔΙ, ο παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας αναλαμβάνει την υποχρέωση έναντι του αντισυμβαλλομένου του (εκπροσώπου φορτίου ή επιλέγοντα πελάτη), να διατηρεί τη σχετική μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, τεχνικά διαθέσιμη για συγκεκριμένο μέγεθος ισχύος, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης²¹. Για την έγκυρη κατάρτιση της ΣΔΙ πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά ορισμένες προϋποθέσεις. Κατ' αρχάς, ο (αφενός) συμβαλλόμενος πρέπει να είναι παραγωγός ηλεκτρικής ενέργειας, ήτοι επιχείρηση (μονάδα) με αντικείμενο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και η μονάδα αυτή να έχει καταχωρισθεί στο Μητρώο Κατανεμομένων Μονάδων του Διαχειριστή του Συστήματος. Τέλος, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί να είναι είτε εκπρόσωπος φορτίου, οπότε πρέπει να κατέχει σχετική άδεια προμήθειας, είτε επιλέγων πελάτης²².

Η ΣΔΙ καταρτίζεται με τη συμπλήρωση των κενών

στοιχείων του ΑΔΙ, την ανεπιφύλακτη υπογραφή του ΑΔΙ από τον εκπρόσωπο φορτίου και την καταχώριση σχετικής εγγραφής στο Αποθετήριο ΑΔΙ²³. Ο τρόπος αυτός αποτελεί το συστατικό τύπο για την κατάρτιση της ΣΔΙ. Με τη σύναψη της ΣΔΙ καθορίζεται και η διάρκειά της. Ειδικότερα, αφητηρία έναρξης της είναι ο χρόνος καταχώρισης της σχετικής εγγραφής στο αποθετήριο ΣΔΙ, που τηρείται από τον Διαχειριστή του Συστήματος. Η ΣΔΙ λήγει την τελευταία ημέρα του Χρόνου Αναφοράς²⁴. Ως Χρόνος Αναφοράς της ΣΔΙ είναι ο Χρόνος Αναφοράς του αντιστοίχου ΑΔΙ.

Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ΚΔΣ&ΣΗΕ, οι όροι της ΣΔΙ είναι κανονιστικά οριοθετημένοι, ήτοι υποχρεωτικοί για τα συμβαλλόμενα μέρη. Ειδικότερα, η ρητή συμφωνία για τη δυνατότητα διάθεσης συγκεκριμένου μεγέθους ισχύος για όλη τη διάρκεια της ΣΔΙ, σε συνδυασμό με τις προβλεπόμενες επιπτώσεις, σε περίπτωση παράβασης των συμβατικών όρων, παρέχει τη μείζονα δυνατή ασφάλεια ότι η ισχύς που συμφωνήθηκε ως διαθέσιμη, θα παρασχε-

19. Ειδικότερα, για την εκχώρηση της ΣΔΙ, κατά τις διατάξεις του άρθρου 4 (Μεταβίβαση) της πρότυπης σύμβασης (παρ. 2 του άρθρου 229 ΚΔΣ&ΣΗΕ), σημειώνεται ότι η πράξη αυτή αποτελεί παρέκκλιση από τα οριζόμενα στο άρθρο 455 επ. ΑΚ, διότι η σχετική εκχώρηση ολοκληρώνεται με την καταχώριση σχετικής εγγραφής στο αποθετήριο ΣΔΙ που τηρεί ο Διαχειριστής του Συστήματος.

20. Παρ. 2, ως άνω.

21. Άρθρο 229 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

22. Επιλέγων ή επιλέξιμος πελάτης είναι ο πελάτης που είναι ελεύθερος να αγοράζει ηλεκτρική ενέργεια από τον προμηθευτή της επιλογής του, κατά την έννοια του άρθρου 21 της οδηγίας 2003/54. Από την 1-7-2004, επιλέγοντες πελάτες είναι όλοι οι μη οικιακοί πελάτες και από 1-7-2007 όλοι οι πελάτες (περίπτωση 12 του άρθρου 2 της οδηγίας). Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 2773/1999, επιλέγων πελάτης είναι το πρόσωπο που έχει δικαίωμα επιλογής προμηθευτή ηλεκτρικής ενέργειας, την οποία χρησιμοποιεί για δική του αποκλειστικώς χρήση.

23. Άρθρο 228 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

24. Ο Χρόνος Αναφοράς καθορίζεται σε ένα Έτος Αξιοπιστίας, εκτός αν αφορά το τρέχον Έτος Αξιοπιστίας κατά τη στιγμή της έκδοσης του ΑΔΙ, οπότε καλύπτει το χρονικό διάστημα που υπολείπεται μέχρι το τέλος του Έτους αυτού. Ο Χρόνος Αναφοράς προσδιορίζει το συγκεκριμένο Έτος Αξιοπιστίας για το οποίο ο κάτοχος άδειας παραγωγής υπόκειται τη διατήρηση συγκεκριμένου επιπέδου τεχνικής διαθεσιμότητας της Μονάδας (περίπτωση Β' της παραγράφου 3 του άρθρου 226 του ΚΔΣ&ΣΗΕ). Έτος Αξιοπιστίας ορίζεται η χρονική περίοδος από την 1η Οκτωβρίου ενός ημερολογιακού έτους έως την 30η Σεπτεμβρίου του επόμενου ημερολογιακού έτους.

θεί. Παράλληλα, η ενιαία αντιμετώπιση όλων των συμβαλλομένων-ενδιαφερομένων, από τον Διαχειριστή του Συστήματος, με την υπογραφή συμβάσεων με ταυτόσημους όρους, κατά την παροχή της ισχύος τους, αποτελεί ειδικότερη εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και της αμεροληψίας, στο πλαίσιο των συναλλαγών στην αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας.

Η περιαφή της προτύπου ΣΔΙ με κανονιστικό τύπο, παρέχει, στο τρέχον μεταβατικό στάδιο της απελευθέρωσης της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και της μετάβασής αυτής από τον μονοπωλιακό χαρακτήρα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, την απαιτούμενη ασφάλεια του δικαίου και των συναλλαγών, για όλους τους συμμετέχοντες στην ως άνω αγορά. Τούτο, διότι η προσφορά ισχύος αποτελεί υπηρεσία κοινωνικού χαρακτήρα και επομένως όλοι οι συμβαλλόμενοι οφείλουν να τηρούν συγκεκριμένες υποχρεώσεις έναντι του Διαχειριστή του Συστήματος. Οι υποχρεώσεις αυτές αποσκοπούν στην ασφάλεια του Συστήματος και την απρόσκοπτη τροφοδοσία της αγοράς.

Συνεπώς, από τα ανωτέρω εκτεθέντα, καθίσταται σαφές ότι δεν πρόκειται για μια απλή σύμβαση ενοχικού δικαίου, αλλά για μια ιδιότυπη σύμβαση, η οποία καλείται να ικανοποιήσει τόσο τα εμπορικά συμφέροντα των συμβαλλομένων μερών, όσο και την προστασία του ασφαλούς και απρόσκοπτου εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας, επ'ωφελεία του κοινωνικού συνόλου.

5.1. Περιορισμός της συμβατικής ελευθερίας χάριν του δημοσίου συμφέροντος

Στους κανονιστικά οριοθετημένους όρους της πρότυπης ΣΔΙ, και από τις ειδικότερες διατάξεις του Κώδικα, τίθενται ορισμένοι περιορισμοί. Ειδικότερα, κατά ρητή διατύπωση των διατάξεων του άρθρου 229 του ΚΔΣ&ΣΗΕ, «τα συμβαλλόμενα μέρη δεν μπορεί να αποκλίνουν από τους όρους της πρότυπης σύμβασης ή να προσθέσουν οποιαδήποτε οικονομική ή άλλη συμφωνία στο έγγραφο της ΣΔΙ. Στην περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη προσθέσουν επιπλέον όρους, οι πρόσθετοι αυτοί όροι δεν επηρεάζουν το κύρος, την ισχύ, την ερμηνεία ή την εφαρμογή της ΣΔΙ και θεωρούνται μη εγγεγραμ-

μένοι».

Από το περιεχόμενο της ανωτέρω διατάξεως φαίνεται να προκύπτει ζήτημα του κατά πόσον αυτός ο περιορισμός είναι θεμιτός στο πλαίσιο της αρχής της ελευθερίας των συμβάσεων ή αποτελεί μη επιτρεπτό περιορισμό αυτής. Συγκεκριμένα, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν μπορούν να προβάλουν ενστάσεις μη εκπληρωθέντος συναλλάγματος, ενστάσεις συμψηφισμού από άλλες αιτίες, ούτε να επικαλεσθούν οποιαδήποτε συμφωνία δεν περιλαμβάνεται στο έγγραφο της ΣΔΙ για την τροποποίηση των όρων του ΑΔΙ ή τον περιορισμό των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων που απορρέουν από τη ΣΔΙ, αφού ειδικά ορίζεται ότι αυτές δεν παράγουν κανένα έννομο αποτέλεσμα στο πλαίσιο της ΣΔΙ²⁵.

Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η κατά το δυνατόν ομαλή λειτουργία της σύμβασης. Υπέρ αυτού συνηγορεί και η πρόβλεψη ότι τα μέρη δεν μπορούν να στράψουν για τυχόν αξιώσεις από τη ΣΔΙ σε δικαστική επίλυση διαφορών πριν από την προσπάθεια για επίλυση της διαφοράς με τη διαδικασία της διαιτητικής πραγματογνωμοσύνης και της διαιτησίας²⁶. Για τον ίδιο λόγο, άλλωστε, προβλέπεται η καταχώριση στο οικείο μητρώο, τόσο της πράξης κατάρτισης των ΣΔΙ, όσον και των συμφωνιών υποκατάστασης των παραγωγών, προκειμένου να επιτυγχάνεται η διαφάνεια στις ανωτέρω συναλλαγές. Επιπρόσθετα, με την πρόβλεψη της δυνατότητας μεταβίβασης του συνόλου των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ΣΔΙ, με την επιφύλαξη της τήρησης των διατάξεων του ΚΔΣ&ΣΗΕ, καθίσταται σαφές ότι δεν πρόκειται για απόλυτο περιορισμό της ελευθερίας των συμβάσεων ή του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος της οικονομικής ελευθερίας.

Συνεπώς, ο σκοπός του νομοθέτη με τη θέσπιση του ανωτέρω πλαισίου, είναι η διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, η οποία στην προκειμένη περίπτωση συνίσταται στην προστασία, του, κοινής ωφέλειας αλλά παράλληλα εμπορευσίμου, αγαθού της ηλεκτρικής ενέργειας.

25. Άρθρο 230 ΚΔΣ&ΣΗΕ, σε συνδυασμό με άρθρο 229, όροι της πρότυπης σύμβασης.

26. Σύμφωνα με τα ειδικά οριζόμενα στο άρθρο 10 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

5.2. Υποχρεώσεις από τη ΣΔΙ

Με την σύναψη της ΣΔΙ, ο παραγωγός αναλαμβάνει, περαιτέρω, την υποχρέωση να τηρεί τις σχετικές διατάξεις του ΚΔΣ&ΣΗΕ και ειδικότερα να υποβάλει Προσφορές Έγχυσης για το σύνολο της διαθέσιμης ισχύος της μονάδας, καθώς και δηλώσεις ολικής ή μερικής διαθεσιμότητας, μείζονος βλάβης, ανάκλησης άδειας παραγωγής ή λειτουργίας, πρόθεσης διακοπής λειτουργίας ή αποξήλωσης της μονάδας ή θέσης αυτής σε ψυχρή εφεδρεία. Περαιτέρω, ο παραγωγός υποχρεούται να συνεργάζεται με το Διαχειριστή του Συστήματος για τον προγραμματισμό της κανονικής συντήρησης της μονάδας. Στη ΣΔΙ περιέχονται οι υποχρεώσεις του παραγωγού έναντι του εκπροσώπου φορτίου και του Διαχειριστή του Συστήματος, στην περίπτωση αδυναμίας λειτουργίας της μονάδας του και μείωσης της συμβατικά διαθέσιμης ισχύος με πρωτοβουλία του. Αντίστοιχα, προβλέπονται οι υποχρεώσεις του εκπροσώπου φορτίου σε περίπτωση μείωσης της συμβατικά διαθέσιμης ισχύος, κατόπιν πρωτοβουλίας του²⁷. Τέλος, απαραίτητο στοιχείο του περιεχομένου της ΣΔΙ είναι η αντιστοιχία της σύμβασης αυτής με Αποδεικτικό Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΑΔΙ), που αποδεικνύεται με την αντίστοιχη εγγραφή στο Μητρώο που τηρεί ο Διαχειριστής του Συστήματος²⁸. Με τον τρόπο αυτό η ΣΔΙ ενσωματώνεται στο ΑΔΙ.

5.3. Συστατικός Τύπος Μεταβίβασης ΣΔΙ

Η ΣΔΙ μπορεί να μεταβιβάζεται με το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από αυτήν, από τον εκπρόσωπο φορτίου, αρχικό συμβαλλόμενο, σε άλλον εκπρόσωπο φορτίου. Για να είναι έγκυρη η μεταβίβαση αυτή, πρέπει η πράξη μεταβίβασης να καταχωρίζεται στο αποθετήριο ΣΔΙ που τηρεί ο Διαχειριστής του Συστήματος. Παράλληλα, η μεταβίβαση πρέπει να συνοδεύεται με γραπτή δήλωση ότι τα μέρη έχουν συμφωνήσει την παροχή ανταλλάγματος για τη μεταβίβαση των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ΣΔΙ και ότι η συμφωνία που αφορά το οικονομικό αντάλλαγμα, δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο το κύρος ή την ισχύ της ΣΔΙ, καθώς και την εκπλήρωση των υποχρεώσεων και την άσκηση δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτήν²⁹. Από την προϋπόθεση αυτή

προκύπτει ότι τα συμβαλλόμενα μέρη πρέπει να συνάψουν διακεκριμένη σύμβαση οικονομικού περιεχομένου, με την οποία συμφωνούνται οι οικονομικοί όροι της μεταβίβασης. Η τελευταία αυτή σύμβαση είναι ανεξάρτητη από την ΣΔΙ.

Για το έγκυρο της ανωτέρω μεταβίβασης δεν απαιτείται προηγούμενη αναγγελία στον παραγωγό ούτε η συναίνεσή του. Ο παραγωγός δεν μπορεί να προβάλει ένσταση κατά του νέου εκπροσώπου φορτίου, παρά μόνο για αιτία που αφορά παράβαση των υποχρεωτικών όρων της ΣΔΙ. Το κύρος της μεταβίβασης δεν επηρεάζεται από οιαδήποτε οικονομική ή άλλη συμφωνία έχει ο παραγωγός με τον αρχικό εκπρόσωπο φορτίου, κατά του οποίου διατηρεί δικαίωμα άσκησης ευθείας αγωγής για τις τυχόν μεταξύ τους οικονομικές διαφορές, κατά τις γενικές διατάξεις του ΑΚ.

Από τα ανωτέρω εκτεθέντα προκύπτει ότι η μεταβίβαση είναι ανατιώδης δικαιοπραξία και προσεγγίζει την «αξιογραφικού» χαρακτήρα οπισθογράφησης.

5.4. Υποκατάσταση παραγωγού

Η υποκατάσταση του παραγωγού στην ΣΔΙ, μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο αν η υποκατάσταση αυτή έχει νόμιμα συντελεσθεί για το αντίστοιχο ΑΔΙ και έχει πραγματοποιηθεί η αντίστοιχη εγγραφή στο Μητρώο. Το ΑΔΙ, όπως θα αναφερθεί κατωτέρω, «στηρίζεται» στη δυνατότητα προσφοράς της σχετικής Καθαρής Ισχύος. Επομένως, η ΣΔΙ, ως προς το μέρος αυτό, μόνο υποκατάσταση του παραγωγού επιτρέπει, που πρέπει να συνοδεύεται με αντίστοιχη μεταβολή του ΑΔΙ, ήτοι αντίστοιχη υπόσχεση του παραγωγού που υπεισέρχεται στα δικαιώματα και υποχρεώσεις του αρχικού, ότι προσφέρει την ίδια Καθαρή Ισχύ, για την οποία εκδόθηκε το συγκεκριμένο ΑΔΙ.

27. Όροι 5.2 και 5.3 της πρότυπης ΣΔΙ.

28. Περισσότερα για το ΑΔΙ, βλ. κατωτέρω.

29. Με τον τρόπο αυτό απαραίτητο στοιχείο και προϋπόθεση της μεταβίβασης είναι η απαίτηση της καταβολής σχετικού ανταλλάγματος, αλλά το ύψος και ο τρόπος καταβολής δεν αποτελεί περαιτέρω αντικείμενο της προϋπόθεσης ούτε και επηρεάζει το κύρος της πράξης μεταβίβασης. Συνεπώς, το «δημιόσιο» ενδιαφέρον εξαντλείται μόνο στην έκταση αυτή και ο κανονιστικός νομοθέτης δεν επιθυμεί να υπεισέλθει στις ιδιωτικές συμφωνίες μεταξύ των συμβαλλομένων.

6. Αποδεικτικό Διαθεσιμότητας Ισχύος (ΑΔΙ)

6.1. Σκοπός και λειτουργία του ΑΔΙ

Το ΑΔΙ αποτελεί το μέσο για την κατάρτιση της ΣΔΙ. Ειδικότερα, κατά ρητή διατύπωση του ΚΔΣ&ΣΗΕ³⁰, το ΑΔΙ που έχει κατατεθεί νόμιμα στο σχετικό Μητρώο, αποτελεί πρόταση προς τον εκπρόσωπο φορτίου, για τη κατάρτιση της ΣΔΙ. Η αποδοχή της ανωτέρω πρότασης και η επέλευση των εννόμων αποτελεσμάτων της κατάρτισης της ΣΔΙ, επέρχεται με τη συμπλήρωση των κενών στοιχείων του ΑΔΙ, την ανεπιφύλακτη υπογραφή του από τον εκπρόσωπο φορτίου και την καταχώριση της σχετικής εγγραφής στο Αποθετήριο ΑΔΙ, που τηρεί ο Διαχειριστής του Συστήματος.

6.2. Νομική φύση του ΑΔΙ

Κατά την έννοια του ΚΔΣ&ΣΗΕ, το ΑΔΙ είναι έγγραφο που ενσωματώνει δικαίωμα κατά τέτοιο τρόπο, που για την άσκησή του (του δικαιώματος), απαιτείται απαραίτητα η κατοχή του (του εγγράφου). Η σχέση μεταξύ εγγράφου και δικαιώματος είναι απόλυτη και αδιάρρηκτη. Συνέπεια τούτου είναι ότι η κατοχή του ΑΔΙ, εκ μέρους του δικαιούχου του, είναι απαραίτητη για την άσκηση του δικαιώματος που ενσωματώνει.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το ΑΔΙ πρέπει να περιέχει απαραίτητα ορισμένα στοιχεία. Κατ' αρχάς, το ΑΔΙ είναι έγγραφο και συνεπώς δεν μπορεί να νοηθεί η προφορική σύστασή του. Ως έγγραφο πρέπει να νοηθεί και το ηλεκτρονικό, κατά τα προβλεπόμενα στον ΚΠολΔ. Με την έννοια αυτή πρέπει να ληφθεί και η διατύπωση της παραγράφου 2 του άρθρου 226 ΚΔΣ&ΣΗΕ ότι «το ΑΔΙ έχει άυλο τύπο». Η διατύπωση αυτή εισήχθη με πρόσφατη τροποποίηση του ΚΔΣ&ΣΗΕ, προκειμένου να αποτυπώσει, κατά τρόπο ευκρινή, την πραγματική βούληση του κανονιστικού νομοθέτη, σχετικά με τον τρόπο λειτουργίας του μηχανισμού των ΑΔΙ, αφού εν τοις πράγμασι, αυτή διεξάγεται αποκλειστικά, με ηλεκτρονικά μέσα. Περαιτέρω, ο ΚΔΣ&ΣΗΕ καθορίζει το περιεχόμενο του ΑΔΙ³¹. Κάθε ΑΔΙ πρέπει να περιλαμβάνει τη μονάδα παραγωγής στην οποία αυτό αφορά³², το Χρόνο Αναφοράς³³ και τους όρους της ΣΔΙ³⁴. Γίνεται σαφές, ότι η αιμαρίθμηση των ανωτέρω στοιχείων του ΑΔΙ είναι περιοριστική και τυχόν παραλείψη κά-

ποιου από τα ανωτέρω συνεπάγεται ακυρότητα του Αποδεικτικού.

Με το ΑΔΙ πιστοποιείται³⁵ η Καθαρή Ισχύς κάθε Μονάδας Παραγωγής για καθένα από το τρέχον και τα τέσσερα επόμενα Έτη Αξιοπιστίας, κατ' ελάχιστον ή έως τη λήξη της άδειας παραγωγής της Μονάδας, αν η λήξη επέρχεται εντός του τρέχοντος και των τεσσάρων επομένων Ετών Αξιοπιστίας³⁶. Η πιστοποίηση αυτή πραγματοποιείται για κάθε ένα (1) MW Καθαρής Ισχύος της συγκεκριμένης μονάδας³⁷. Με την έννοια αυτή, το ΑΔΙ αποτελεί τη δήλωση και, ταυτόχρονα, την υποχρέωση του παραγωγού να διατηρήσει τη μονάδα του σε συγκεκριμένο επίπεδο τεχνικής διαθεσιμότητας, για ορισμένο χρόνο.

Η έκδοση και η κατάθεση των ΑΔΙ στο σχετικό Μητρώο, είναι υποχρεωτική για όλους τους παραγωγούς, οι μονάδες των οποίων είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο των Κατανεμομένων Μονάδων που τηρεί ο Διαχειριστής του Συστήματος³⁸. Η κατάθεση του ΑΔΙ στο σχετικό Μητρώο συνεπάγεται την ανεπιφύλακτη αποδοχή των όρων του, καθώς και των όρων της ΣΔΙ³⁹. Το σύνολο της ισχύος που αναφέρε-

30. Άρθρο 228 ΚΔΣ&ΣΗΕ.

31. Παράγραφος 3 του άρθρου 226 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

32. Ειδικότερα, στο ΑΔΙ αναγράφεται ο Κωδικός Αριθμός της Μονάδας Παραγωγής, σύμφωνα με το Μητρώο Κατανεμομένων Μονάδων ή ο αριθμός του Πιστοποιητικού Έκδοσης ΑΔΙ, κατά περίπτωση.

33. Ο χρόνος αυτός καθορίζεται σε ένα έτος Αξιοπιστίας, εκτός αν οφρά το τρέχον Έτος Αξιοπιστίας κατά τη στιγμή της έκδοσης του ΑΔΙ, οπότε καλύπτει το χρονικό διάστημα που υπολείπεται μέχρι το τέλος του Έτους αυτού. Ο Χρόνος Αναφοράς προσδιορίζει το συγκεκριμένο Έτος Αξιοπιστίας για το οποίο ο κάτοχος άδειας παραγωγής υπόσχεται τη διατήρηση συγκεκριμένου επιπέδου τεχνικής διαθεσιμότητας της αντίστοιχης μονάδας παραγωγής.

34. Όπως αυτοί καθορίζονται κατά τις διατάξεις του άρθρου 229 του ΚΔΣ&ΣΗΕ, στους οποίους περιλαμβάνεται η αριθμητική τιμή του μεγέθους της Συμβατικά Διαθέσιμης Ισχύος (RUCAP) για τη συγκεκριμένη μονάδα ΑΔΙ.

35. Πρόκειται για υποχρεωτική και δεσμευτική, αναφορικά με το περιεχόμενό της, δήλωση του παραγωγού που αποκτή ισχύ αποδεικτικού με τη διαδικασία καταχώρισης στην οποία υποβάλλεται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ. Είναι αληθές ότι η φράση «οφείλουν να εκδίδουν» στην παράγραφο 1 του άρθρου 225, δεν αποδίδει την πραγματική φύση του αποδεικτικού. Κατ' ουσίαν, πρόκειται για υποχρέωση δήλωσης και υποχρέωσης τήρησης του περιεχομένου της δήλωσης αυτής.

36. Άρθρο 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

37. Παράγραφος 2 του άρθρου 226 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

38. Παράγραφος 1 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

39. Παράγραφος 4 του άρθρου 226 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

ται στα ΑΔΙ, τα οποία έχουν τον ίδιο Χρόνο Αναφοράς και αφορούν την ίδια Μονάδα Παραγωγής, δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέγεθος της Καθαρής Ισχύος της Μονάδας⁴⁰.

Τέλος, το κανονιστικό πλαίσιο προβλέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ΑΔΙ τροποποιείται⁴¹. Ειδικότερα, το ΑΔΙ τροποποιείται αν μεταβληθεί το πρόσωπο του κατόχου της άδειας παραγωγής. Στη περίπτωση αυτή το ΑΔΙ εξακολουθεί να ισχύει και ο αρχικός εκδότης του υποκαθίσταται από τον νέο κάτοχο της άδειας παραγωγής. Περαιτέρω, τροποποίηση του ΑΔΙ επέρχεται αν μεταβληθεί η έναρξη του Χρόνου Αναφοράς, στην περίπτωση νέας μονάδας που καθυστέρησε την έναρξη της εμπορικής της λειτουργίας. Ομοίως, το ΑΔΙ τροποποιείται και αν μεταβληθεί το μέγεθος της Καθαρής Ισχύος της Μονάδας, λόγω της τροποποίησης της άδειας παραγωγής. Στην περίπτωση αυτή αναπροσαρμόζονται αναλόγως ο αριθμός των ΑΔΙ που αντιστοιχούν στην σχετική μονάδα και έχουν τον ίδιο Χρόνο Αναφοράς.

6.3. Περιορισμοί στην έκδοση ΑΔΙ

Για διαφορετικούς λόγους, ανάλογα με την περίπτωση, δεν επιτρέπεται η έκδοση των ΑΔΙ για όλες τις μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας⁴². Όπως αναφέρθηκε και ανωτέρω, η έκδοση των ΑΔΙ αποσκοπεί στην κάλυψη τμήματος των γενικών δαπανών της διαρκούς λειτουργίας της αντίστοιχης μονάδας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Για να εκπληρώσει το σκοπό αυτό, αλλά και για να είναι συνεπής στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη ΣΔΙ, η μονάδα αυτή πρέπει να λειτουργεί συνεχώς, ώστε να καλύπτει τα ενεργά φορτία ζήτησης. Συνεπώς, μονάδες που δεν εκπληρώνουν από τη φύση τους τον ανωτέρω σκοπό δεν δικαιολογείται και, συνακόλουθα δεν επιτρέπεται, να εκδίδουν ΑΔΙ. Ειδικότερα, δεν επιτρέπεται η έκδοση ΑΔΙ για Μονάδες Ψυχρής Εφεδρείας, γιατί σκοπός της θέσεώς τους στην κατάσταση αυτή, είναι ουσιαστικά, η απόσυρσή τους. Περαιτέρω, δεν επιτρέπεται η έκδοση ΑΔΙ για Συμβεβλημένες Μονάδες, διότι με τους όρους της σύμβασής τους δεσμεύουν ούτως ή άλλως τη διαθεσιμότητα της ισχύος τους και αμείβονται για το λόγο αυτό. Οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής

απόδοσης, επίσης εξαιρούνται από την έκδοση ΑΔΙ, επειδή οι μονάδες αυτές δεν παρέχουν ελεγχόμενη ισχύ. Τέλος, στην ίδια κατηγορία ανήκουν και οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που συνδέονται στο δίκτυο, διότι είναι μονάδες που από τα τεχνικά χαρακτηριστικά τους δεν μπορεί να εγγυηθούν συγκεκριμένη διαθεσιμότητα ισχύ.

6.4. Διαγραφή ΑΔΙ

Η διαγραφή του ΑΔΙ επέρχεται με πράξη του Διαχειριστή του Συστήματος από το σχετικό Μητρώο με τη επέλευση ορισμένων γεγονότων που αναφέρονται κατά περιοριστικό τρόπο στο κανονιστικό πλαίσιο. Κατ' αρχάς, το ΑΔΙ διαγράφεται αν παρήλθε ο Χρόνος Αναφοράς⁴³ του ή αν ανακληθεί το πιστοποιητικό έκδοσης του αντίστοιχου ΑΔΙ⁴⁴. Λόγος διαγραφής είναι, επίσης, και τυχόν μείωση της Καθαρής Ισχύος της Μονάδας. Στην περίπτωση αυτή διαγράφονται από το Μητρώο τα ΑΔΙ για τα οποία δεν έχει συναφθεί ΣΔΙ. Αν αυτό δεν αρκεί διαγράφεται ο αριθμός των ΑΔΙ που είναι αναγκαίος με αναλογικό επιμερισμό στους Εκπροσώπους Φορτίου, οι οποίοι έχουν συνάψει σχετικές ΣΔΙ⁴⁵. Η υποβολή δήλωσης πρόθεσης διακοπής κανονικής λειτουργίας της αντίστοιχης μονάδας, συνεπιφέρει τη διαγραφή των ΑΔΙ της μονάδας που έχουν Χρόνο Αναφοράς μεταγενέστερο του Έτους Αξιοπιστίας, εντός του οποίου εμπίπτει η επιθυμητή ημερομηνία διακοπής της κανονικής λειτουργίας της μονάδας⁴⁶. Τέλος, αν υποβληθεί δήλωση μακροχρόνιας μη διαθεσιμότητας, με βάση την οποία εκδίδεται πόρισμα που προσδιορίζει τον οριστικό χαρακτήρα της αδυναμίας λειτουργίας της μονάδας, τα ΑΔΙ που έχουν εκδοθεί για την μονάδα, διαγράφονται⁴⁷.

Στο κανονιστικό πλαίσιο προβλέπεται η περίπτωση αναστολής της ισχύος των ΑΔΙ που έχουν εκδοθεί

40. Δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

41. Άρθρο 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

42. Οι περιορισμοί εισάγονται με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

43. Παράγραφος 1 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

44. Παράγραφος 4 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

45. Δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

46. Παράγραφος 8 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

47. Παράγραφος 6 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

για ορισμένη μονάδα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Ειδικότερα, στην ανωτέρω περίπτωση, η ισχύς των ΑΔΙ αναστέλλεται, μέχρι την αποκατάσταση της λειτουργίας της μονάδας, για την οποία έχει υποβληθεί δήλωση μακροχρόνιας μη διαθεσιμότητας και έχει εκδοθεί πόρισμα που προσδιορίζει τον προσωρινό χαρακτήρα της αδυναμίας λειτουργίας της μονάδας⁴⁸.

7. Πιστοποιητικό Έκδοσης ΑΔΙ για νέες μονάδες

8.1. Στις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ, προβλέπεται ότι «Κάτοχοι άδειας παραγωγής για νέες Μονάδες Παραγωγής που θα συνδεθούν με το Σύστημα δύνανται να εκδίδουν ΑΔΙ, εφόσον διαθέτουν Πιστοποιητικό Έκδοσης ΑΔΙ⁴⁹, το οποίο χορηγείται από την Ρ.Α.Ε., εφόσον ο κάτοχος άδειας παραγωγής δεσμεύεται επαρκώς σχετικά με τον χρόνο έναρξης της εμπορικής λειτουργίας της νέας Μονάδας Παραγωγής.». Σκοπός της διάταξης αυτής είναι η εξυπηρέτηση συμμετοχής μονάδων που δεν λειτουργούν ακόμη, πρόκειται, όμως, να λάβουν μέρος σε διαγωνισμούς που διενεργεί ο Διαχειριστής του Συστήματος. Το πιστοποιητικό έκδοσης ΑΔΙ αποτελεί, στις περιπτώσεις αυτές, το προκαταρκτικό έγγραφο με το οποίο, κατ' αρχάς, πιστοποιείται από την αρμόδια Αρχή, η δυνατότητα του παραγωγού να διαθέσει την απαιτούμενη ισχύ. Το έγγραφο αυτό δεν αποτελεί, επί ουδενί, δέσμευση ότι η μονάδα μπορεί να αποκτήσει ΑΔΙ, αν δεν συντρέξουν, στην συνέχεια, οι προϋποθέσεις έκδοσης που αναφέρθηκαν προηγουμένως. Η χρονική ισχύς του ανωτέρω πιστοποιητικού, είναι περιορισμένη και ανακαλείται με απόφαση της Ρ.Α.Ε. όταν, σύμφωνα με το σύστημα παρακολούθησης αδειών που τηρεί η Αρχή, προκύπτει αδυναμία ολοκλήρωσης της νέας μονάδας ή αίρονται οι προϋποθέσεις χορήγησής του⁵⁰.

Ζήτημα ανακύπτει, στο σημείο αυτό, για τον προσδιορισμό της έννοιας «νέες μονάδες». Η κείμενη νομοθεσία δεν προσδιορίζει το περιεχόμενο της έννοιας αυτής. Ως «νέες μονάδες» θα πρέπει να θεωρηθούν, κατ' αρχήν, οι μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που έλαβαν ή πρόκειται να λάβουν άδεια παραγωγής μετά την έναρξη ισχύος του ν. 2773/1999 και, σε κάθε περίπτωση, αυτές που δεν έ-

χουν συνδεθεί με το σύστημα κατά το ζητούμενο χρονικό διάστημα (π.χ. της διενέργειας του σχετικού διαγωνισμού).

8.2. Ειδικότερα, για τους Αυτοπαραγωγούς⁵¹, οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ, περιλαμβάνουν ρύθμιση, σύμφωνα, με την οποία ο ανήκοντες στην κατηγορία αυτή, μπορεί να εκδίδουν ΑΔΙ για την καθαρή ισχύ των μονάδων τους, εφόσον διαθέτουν σχετικό Πιστοποιητικό, αποκλειστικά για Αυτοπαραγωγό⁵². Με αυτό πιστοποιείται και το ποσοστό ιδιοκατανάλωσης ενέργειας του Αυτοπαραγωγού⁵³.

8.4. Ο Διαχειριστής του Συστήματος μπορεί να διενεργεί δημοπρασίες ΑΔΙ με σκοπό τη σύναψη ΣΔΙ μεταξύ παραγωγών και εκπροσώπων φορτίου, αν η δημοπρασία διενεργείται σε χρόνο προγενέστερο του χρόνου αναφοράς του ΑΔΙ και δεν έχει συναφθεί ΣΔΙ για τα ΑΔΙ αυτά⁵⁴.

8. Συμπεράσματα

Η αγορά ισχύος, με τα ανωτέρω χαρακτηριστικά, είναι απαραίτητη στο στάδιο της μετάβασης από το μονοπωλιακό καθεστώς της ηλεκτρικής ενέργειας στην απελευθερωμένη αγορά, επειδή, μεταξύ άλλων, με αυτήν μειώνεται ο επιχειρηματικός κίνδυνος και αποφεύγεται η καταχρηστική άσκηση της θέσης που κατέχει στην αγορά η δεσπόζουσα επιχείρηση. Περαιτέρω, το έσοδο από την αγορά ισχύος, συμπληρώνει τα έσοδα των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και δημιουργεί κίνητρο για τη συμμετοχή τους σε αυτήν.

Η απρόσκοπτη λειτουργία της αγοράς ισχύος προ-

48. Παράγραφος 7 του άρθρου 227 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

49. Για τη χορήγηση του πιστοποιητικού αυτού, ο κάτοχος της άδειας παραγωγής υποβάλλει αίτηση στη Ρ.Α.Ε., που συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 225 του ΚΔΣ&ΣΗΕ.

50. Παράγραφος 5 του άρθρου 225 του Κώδικα.

51. Είναι ο παραγωγός που παράγει ηλεκτρική ενέργεια κυρίως για δική του χρήση (άρθρο 2 του ν. 2773/1999).

52. Το πιστοποιητικό αυτό χορηγείται από την Ρ.Α.Ε., μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου.

53. Ο μέγιστος αριθμός ΑΔΙ που μπορεί να εκδοθεί από Αυτοπαραγωγό δεν μπορεί να αντιστοιχεί σε ισχύ μεγαλύτερη του 50% της συνολικής ισχύος της μονάδας του Αυτοπαραγωγού.

54. Άρθρο 236 επ. του ΚΔΣ&ΣΗΕ. Ιδιαίτερη αντιμετώπιση κατά τη δημοπρασία ΑΔΙ με οικονομική συμφωνία.

υποθέτει την ύπαρξη του θεσμού της υποχρέωσης ισχύος. Για την λειτουργία του θεσμού αυτού, απαιτείται η ύπαρξη ΣΔΙ και ΑΔΙ. Η αγορά ισχύος απαιτεί την υποχρέωση για διαθέσιμη ισχύ, ήτοι τη δέσμευση του υποκειμένου που έχει αναλάβει την υποχρέωση αυτή και φέρει τη σχετική δυνατότητα, να έχει στη διάθεσή του επαρκή «εγκατεστημένη» ή «α-

ποδιδόμενη» ισχύ, προκειμένου να ανταποκριθεί στο ύψιστο φορτίο ζήτησης των πελατών, πλέον ενός ορίου εφεδρείας. Η εφαρμογή ενός προτύπου υποχρέωσης ισχύος αποτελεί το προκαταρκτικό στάδιο της οργάνωσης μιας ανταγωνιστικής αγοράς ενέργειας.

Ε:

κ

ν

κ

(Α

τη

π

τη

τ

το

κ

α

Σ

τ

μ

π

δ

δ

σ

μ

γ

ξ

τ

ρ

ό

30

Σ

να

γ

δ

του

για

μόν